

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de doorlichting van GO! technisch atheneum Victor Hortaschool Evere te
EVERE**

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 125922
Instelling GO! technisch atheneum Victor Hortaschool Evere
Directeur Ivo BROECKX
Adres Oud-Strijderslaan 200 - 1140 EVERE
Telefoon 02-726.18.89
Fax 02-726.18.34
E-mail victor.horta@g-o.be
Website <http://www.vhorta.be>

Bestuur van de instelling GO! Scholengroep Brussel
Adres Oud-Strijderslaan 200 - 1140 EVERE

Scholengemeenschap SG GO Brussel
Adres Oud-Strijderslaan 200 - 1140 EVERE

CLB GO! CLB Brussel
Adres Dieleghemse Steenweg 24 - 1090 JETTE

Dagen van het doorlichtingsbezoek 17, 18, 19, 20, 21, 24 maart 2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek 24-03-2014
Datum bespreking verslag met de instelling 07-05-2014

Samenstelling inspectieteam
Inspecteur-verslaggever Vinciane VANDERHEYDE
Teamleden Eric SUYS, Yves BLIECK, Bart MAES

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 ADMINISTRATIEVE OPSPLITSING VAN HET PEDAGOGISCH GEHEEL	5
2 SAMENVATTING	5
3 DOORLICHTINGSFOCUS	7
3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
4.1.1.1 Frans in de B-stroom (Leerplan 2010/014)	8
4.1.1.2 Project algemene vakken in de B-stroom (Leerplan 2010/019)	10
4.1.1.3 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	13
4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid , veiligheid en hygiëne'?.....	15
4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	15
4.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	16
5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	17
5.1 Evaluatiepraktijk.....	17
6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	21
7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	25
7.1 Wat doet de school goed?.....	25
7.2 Wat kan de school verbeteren?	25
7.3 Wat moet de school verbeteren?.....	25
8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	26
9 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING.....	26

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.

De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 ADMINISTRATIEVE OPSPLITSING VAN HET PEDAGOGISCH GEHEEL

Dit verslag handelt over de Victor Hortaschool gelegen in Evere. Deze school is verbonden aan verschillende instellingsnummers, namelijk 125922 voor de B-stroom en 41756 voor het bso. De dagelijkse leiding en het pedagogisch beleid worden georganiseerd op campusniveau.

De pedagogische organisatie stemt niet overeen met de administratieve organisatie. Deze wijze van organisatie werd gekozen door het schoolbestuur om een grotere omkadering te kunnen creëren voor het Koninklijk Atheneum Emmanuel Hiel te Schaarbeek (41756). Om juridische redenen kan de onderwijsinspectie echter enkel verslag uitbrengen volgens administratieve ordening voor een aantal hoofdstukken.

Het verslag werd als volgt opgevat:

- Een deel van de informatie slaat op de administratieve ordening. Het betreft de hoofdstukken 2 over de doorlichtingsfocus, 3 over het onderzoek naar het bereiken van de leerplandoelstellingen en 7 over het juridische advies.
- Een aantal onderdelen slaan op het volledige onderwijsaanbod op de campus Victor Horta te Evere: de samenvatting (hoofdstuk 1), het verslag over de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking (hoofdstuk 4) en het verslag over het algemeen beleid (hoofdstuk 5).
- Het hoofdstuk 6 over de sterke en zwakke punten van de school slaat voor de erkenning op het administratief nummer en voor de processen op het onderwijsaanbod van de campus Evere.

2 SAMENVATTING

De Victor Hortaschool te Evere is verbonden aan verschillende instellingsnummers, namelijk 125922 voor de B-stroom en 41756 voor het bso (E. Hiel). De beroepenvelden van de eerste graad ondersteunen de doorstroming naar de bovenbouw. Het aanbod in de tweede en derde graad situeert zich binnen vijf studiegebieden: Hout, Handel, Personenzorg, Mechanica-elektriciteit (enkel tweede graad) en Koeling en warmte (enkel derde graad). Voor het studiegebied Hout, de meeste studierichtingen van het studiegebied Koeling en warmte en voor de studierichting Logistiek is de school de enige aanbieder in de scholengemeenschap. Ze deelt de campus met de basisschool en huisvest de administratieve diensten van de scholengroep. De school kende de laatste twee jaar een lichte daling van het leerlingenaantal, vooral in de tweede en derde graad. Ze heeft een multiculturele leerlingenpopulatie en staat open voor alle leerlingen.

In verhouding tot de Vlaamse referentiewaarden kennen veel leerlingen een problematische studieloopbaan. Het aantal uitgereikte A-attesten in de B-stroom is middelmatig. In het beroepsvoorbereidend leerjaar Kantoor-verkoop-Verzorging-voeding worden veel C-attesten gegeven. In het bso is het aantal uitgereikte studiegetuigschriften laag tot middelmatig. Een heel aantal leerlingen stroomt uit zonder kwalificatie. De participatiegraad aan de professionele bachelor in het hoger onderwijs ligt hoger dan gemiddeld in Vlaanderen, maar het studiesucces is lager. Daartegenover staat dat de meerderheid van de leerlingen zich goed voelt op school zoals blijkt uit een enquête van de school.

Met haar adagio 'Victor Hortaschool, voor wie talent in de vingers heeft' onderschrijft de school het Pedagogisch project van het GO! en profileert ze zich als een leerlinggerichte school met aandacht voor de geïntegreerde ontwikkeling van beroeps- en attitudinale vaardigheden. De opleidingen moeten leerlingen toelaten om vlot op de arbeidsmarkt in te stromen en in staat stellen om een actieve rol als burger op te nemen. Aansluitend bij haar overwegend anderstalige en kansarme leerlingenpopulatie, legt de school verder de nadruk op taalvaardigheidsontwikkeling voor Nederlands, meertaligheid, socio-emotionele ontwikkeling en geldduidelijkheid.

De school heeft aandacht voor het welbevinden van de leerlingen. De zorg voor de leerlingen en het creëren van een goed leef- en leerklimaat staan hierbij centraal.

Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat de kwaliteit van het onderwijs in de meeste vakken voor verbetering vatbaar is of niet voldoet. Uitzondering hierop vormt het vak project algemene vorming, dat in de eerste graad een voorbeeld van goede praktijk is. Voor volgende vakken voldoet de leerplanrealisatie niet: Frans in de eerste graad (schoolnummer 125922), Engels in de tweede graad Hout en Basismechanica, de vakken van het specifieke gedeelte in de tweede graad Basismechanica en het vak huishoudkunde in de derde graad Verzorging (schoolnummer 41756). De betrokken vakgroepen hanteren te weinig het leerplan als referentiekader en bewaken onvoldoende de kwaliteit van het curriculum. Hoewel de school recent een aantal initiatieven heeft genomen om de kwaliteitszorg in de vakgroepen aan te moedigen wordt de werking nog te weinig doeltreffend beleidsmatig aangestuurd en opgevolgd om een garantie te kunnen bieden voor een voldoende leerplanrealisatie.

Sinds de vorige doorlichting heeft de school een systeem van permanente evaluatie ingevoerd met de bedoeling om het beoordelen als een hulpmiddel te gebruiken bij het begeleiden van de leerlingen in hun leerproces. De evaluatiepraktijk geeft nu meer dan vroeger aanleiding tot ondersteunende maatregelen. Toch zijn er nog dringende aandachtspunten. In de meeste vakken is de evaluatie niet voldoende valide en verwacht men nog gedeeltelijk het beoordelen van de vakattitudes met het beoordelen van de schooleigen gedragsattitudes. Dit compromitteert de objectieve onderbouwing van de leerlingendossiers met het oog op de remediëring en de studiebekrachtiging. De leerbegeleiding is verder nog te weinig structureel uitgebouwd in de meeste doorgelichte vakken: de differentiatie is niet optimaal en de taalsteun ontoereikend. Ook de rapportering over de remediëring, de leervorderingen en de attitudes kunnen verder verbeterd worden. Het schoolteam heeft hierbij nood aan professionalisering.

Via het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen realiseert de school een positieve meerwaarde in het curriculum voor nagenoeg alle leerlingengroepen. Ze realiseert hiermee haar ambitie om leerlingen een brede vorming te geven en klaar te stomen voor een constructieve deelname aan de samenleving.

De inspectie besluit tot een gunstig advies beperkt in de tijd voor de veiligheid, bewoonbaarheid en hygiëne. Het inspectieteam vertrouwt op de inzet en de competenties van de verantwoordelijken om de ter zake vastgestelde tekorten weg te werken.

De initiatieven m.b.t. de kwaliteitszorg op school wijzen op een groeiende aandacht voor het optimaliseren van de schoolwerking en de onderwijskwaliteit. Men kan evenwel nog niet spreken van een systematische en cyclische aanpak. De school redeneert immers nog te weinig vanuit haar kernopdracht om leerlingen tot een kwalificatie te brengen. Ze beschikt verder slechts recentelijk over een beperkt aantal gegevens die ze nog te weinig analyseert en vertaalt naar prioriteiten op korte en lange termijn.

Gelet op de lacunes in de leerplanrealisatie van een aantal vakken, besluit de onderwijsinspectie de doorlichting met een gunstig advies, beperkt in de tijd. De school zal na drie schooljaren moeten aantonen dat de vastgestelde tekorten in voldoende mate werden weggewerkt.

3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 B	Frans, project algemene vakken	
Graad 1 Hout - Metaal	Frans, project algemene vakken	
Graad 1 Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding	Frans, project algemene vakken	

3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Evaluatie
Evaluatiepraktijk

4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

4.1.1.1 Frans in de B-stroom (Leerplan 2010/014)

Voldoet niet

Het aanbod aan leerplandoelen voor de vijf taalvaardigheden is totaal ondermaats. De evaluatie is onvoldoende representatief om te kunnen nagaan of de leerlingen de doelen bereiken. De leerbegeleiding is ontoereikend.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

In het eerste leerjaar haalde vorig schooljaar 25 % van de leerlingen een tekort voor Frans. In het tweede leerjaar zijn de resultaten doorgaans beter. De resultaten waren evenwel niet richtinggevend voor het bereiken van de leerplandoelstellingen omdat zowel het aanbod als de evaluatie niet aansluiten bij de vereisten van het leerplan.

Aansluitend bij de visie op schoolniveau kiest de vakgroep ervoor om met een zelf gemaakte cursus te werken. De leerinhouden in de cursus zijn onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Het onderwijs van woordenschat en grammatica gebeurt bijna volledig contextloos. Men werkt met woordenlijsten, meestal geordend rond een bepaald thema. De grammatica wordt deductief onderwezen en ingeoefend in structurele oefeningen. Het onderwijs laat onvoldoende toe om de communicatievaardigheid te ontwikkelen.

De luister- en leesvaardigheid worden nauwelijks ingeoefend. Ook de productieve vaardigheden komen te weinig aan bod. Af en toe moeten leerlingen wel een spreekbeurt geven. Leerlingen maken weinig schrijfopdrachten. Ondersteunende strategieën voor de taalvaardigheidsontwikkeling komen niet aan bod.

Aangezien er geen communicatiecontexten worden aangereikt, kunnen leerlingen niet ontdekkend leren via observatie en reflectie over de taal. Ze beschikken niet over modellen die ze kunnen nabootsen bij het spreken of schrijven. Leerlingen leren niet genoeg met stappenplannen werken om zich te oriënteren op de taak, deze uitvoeren, zichzelf evalueren en terugblikken op de realisatie. Ze leren tenslotte onvoldoende om naslagwerken te hanteren.

De leerlingen krijgen kansen om vakattitudes te ontwikkelen. Ze worden aangemoedigd om mee te werken tijdens de lessen en de taal correct te spreken en te schrijven.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Aansluitend bij de beleidsvisie van de school hanteert de vakgroep een systeem van permanente evaluatie gebaseerd op een 'productgedeelte' (functionele kennis en taalvaardigheden) en een 'procesgedeelte' (vakattitudes en schoolse attitudes). De beoordeling van het product en het proces gebeurt volgens de verhouding 70 % - 30 %. Binnen het procesgedeelte gaat er ten minste 20% naar

schoolse attitudes zoals stiptheid bij het afgeven van taken en andere gedragsattitudes. De vakgroep onderscheidt hier onvoldoende de disciplinaire beoordeling en de studiebeoordeling. Dit is een inbreuk tegen de regelgeving (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002).

De 'productevaluatie' is niet representatief voor de vaardigheden die te weinig worden geëvalueerd om voldoende informatie in te winnen over het studiepeil van de leerlingen.

Er bestaan geen duidelijke afspraken in de vakgroep over de verdeling van het gewicht van de punten tussen de kennis en de vaardigheden binnen het 'productgedeelte'. De doorlichting wijst uit dat de kenniscomponent opvallend zwaarder doorweegt dan de vaardigheden. Dit strookt niet met het leerplan.

De transparantie van de evaluatie is voor verbetering vatbaar. Leerlingen weten wat van hen wordt verwacht. De puntenverdeling over de verschillende leerplancomponenten is echter onduidelijk. De scoring van de vaardigheden is bovendien niet voldoende gebaseerd op duidelijke criteria.

Rapporteringspraktijk

*Leerondersteunend
Transparantie*

Leerlingen en ouders krijgen regelmatig informatie over de prestaties van de leerlingen via de rapporten (5 x per jaar). De rapportcijfers geven onvoldoende informatie over de leervorderingen van de leerlingen voor de verschillende leerplancomponenten (kennis en vier vaardigheden) aangezien de vaardigheden niet of onvoldoende frequent getoetst worden. De rapportcommentaren bevatten geen remediërvorstellen.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De leerbegeleiding is zowel op het preventieve als op het curatieve vlak te beperkt om een antwoord te bieden op de noden van de leerlingen.

Een beperkt aantal preventieve maatregelen ondersteunen het leerproces. De school zorgt ervoor dat de klasgroepen niet te groot zijn. Via een afsprakennota worden de krijtlijnen van de werking duidelijk geschetst en tevens het engagement van de leerlingen gevraagd. Verder schiet de leerbegeleiding schromelijk te kort. Naast het probleem dat het cursusmateriaal niet is afgestemd op de leerplandoelstellingen, is het bovendien ook slordig en niet genoeg gestructureerd volgens een opbouwende moeilijkheidsgraad. Lessen worden weinig visueel ondersteund via het bord of de projectie van leerinhouden en oplossingen van oefeningen. Het aspect leren leren komt niet genoeg aanbod. Leerlingen krijgen geen studietips.

De leerbegeleiding is onvoldoende afgestemd op de beginsituatie van de leerlingen. De vakgroep kampt met de problematiek van de sterk heterogeen samengestelde lesgroepen waar, voor heel wat leerlingen, het Frans de moeder- en omgevingstaal is en, voor anderen, het Frans een vreemde taal is. De vakgroep heeft nog geen visie ontwikkeld op het gedifferentieerd lesgeven en evalueren in deze groepen. Men werkt nog niet met een diagnosoets om de taalvaardigheid van de leerlingen in kaart te brengen en er de lessen en de remediëring op af te stemmen. Dit belemmert het leerproces.

De remediëring wordt te weinig structureel aangepakt. Dit schooljaar is er geen remediëringaanbod voor de leerlingen vanwege de vele uren die de leraar moet presteren. Vorig jaar konden de leerlingen op woensdag terecht bij de leraar voor extra ondersteuning. Men maakt nog geen gebruik van ICT-toepassingen om

remediëringsoefeningen aan te reiken. De remediëringsoefeningen worden niet geregistreerd in het leerlingenvolgsysteem, waardoor ze ook niet efficiënt kunnen worden aangewend op het einde van het schooljaar om de attestering en advisering te ondersteunen.

Uitrusting <i>ICT Inzet uitrusting Leermiddelen</i>	De materiële uitrusting voldoet. In de leslokalen zijn er woordenboeken en mogelijkheden om te werken met audiovisueel materiaal. Sinds dit schooljaar kunnen de vakgroepen ook gebruik maken van het recent ingerichte open leercentrum. De integratie van ICT-mogelijkheden in het taalonderwijs is zo goed als onbestaande. Hierdoor worden kansen gemist om via eigentijds onderwijs de motivatie van de leerlingen te verhogen.
Deskundigheidsbevordering <i>Beginsituatieanalyse Overleg Vorming</i>	De taaloverstijgende vakgroep maakt afspraken over een aantal organisatorische en inhoudelijke aspecten van de werking. Er is aandacht voor professionalisering, hoewel de keuze van de gevolgde nascholingen niet voldoende de nood aan deskundigheidsontwikkeling lenigt. De leerlingresultaten worden weinig aangewend om de effecten van het onderwijs te evalueren. De vakgroepwerking wordt beperkt aangestuurd door de schoolleiding en onvoldoende opgevolgd.
Aanvangsbegeleiding <i>Ondersteuning beginnende leerkracht</i>	Een mentor begeleidt de nieuwe leraren op algemeen organisatorisch en didactisch vlak. De school verwacht dat de vakgroep de nieuwe leraren voor het vakinhoudelijk deel begeleidt. Niettegenstaande de bereidwilligheid van de vakgroep, is de begeleiding ontoereikend en biedt ze geen garantie voor een voldoende aanbod, evaluatie en leerbegeleiding.
Inbreuk(en) op regelgeving	Het naleven van de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen inzake het strikt scheiden van de disciplinaire beoordeling. (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)

4.1.1.2 Project algemene vakken in de B-stroom (Leerplan 2010/019)

Voldoet

De leerplandoelen uit de verschillende doelstellingendomeinen worden in de thema's voldoende geïntegreerd en geproportioneerd aangeboden. Het onderwijsleerproces is op de leefwereld en de maatschappelijke redzaamheid van de leerlingen afgestemd. De leerlingenevaluatie is gevarieerd samengesteld en sluit inhoudelijk bij de leerplandoelen aan. De uitrusting voldoet. De leerlingen worden goed begeleid.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid Evenwicht Beheersingsniveau Samenhang</i>	Hoewel een heel aantal leerlingen zwakke resultaten behalen, voldoen de studieresultaten van de leerlingen overwegend. In combinatie met de validiteit van de evaluatie, zijn de studieresultaten een voldoende objectieve weergave van de mate waarin de leerlingen de leerplandoelen beheersen.
---	---

De aangeboden thema's dragen bij tot de algemene vorming en de sociaal-maatschappelijke redzaamheid van de leerlingen. De leerinhouden zijn voldoende op het studieniveau en de leefwereld van de leerlingen afgestemd. De verschillende doelstellingendomeinen zijn duidelijk herkenbaar in de inhoudelijke uitwerking van de thema's en in het gebruik van actieve werkvormen. Heel wat thema's worden ervaringsgericht met multimedia en studiebezoeken ondersteund. De vakgroep heeft zelf thematische bundels ontwikkeld om zo goed mogelijk aan te sluiten bij het leerplan en bij het taalniveau van de leerlingen. Deze bundels worden regelmatig geactualiseerd. De vakgroep volgt het aanbod van de leerplandoelen per thema systematisch op via een ondersteunende planning.

Naast de leerplandoelstellingen voor PAV, worden er ook een groot aantal vakoverschrijdende eindtermen van de stam en van verschillende contexten nagestreefd zowel tijdens de lessen als bij projecten, extra-murale activiteiten en de VOET-dag op school. De vakgroep besteedt verder aandacht aan de integratie van ICT en van het leren leren in het vak. Voor het nastreven van de eindtermen m.b.t. ICT zijn er nog mogelijkheden tot verbetering. De invulling van de eindtermen i.v.m. leren leren is een voorbeeld van goede praktijk.

De leerplandoelen m.b.t. maatschappelijk en ethisch bewustzijn, wetenschappelijke vaardigheid en tijd en ruimte komen uitgebreid aan bod. Leerlingen verwerven kennis, vaardigheden en attitudes m.b.t. verantwoord consumentengedrag, geografische aspecten, maatschappelijke voorzieningen en instellingen, historische aspecten, actualiteit, gezondheid en natuurwetenschappelijke verschijnselen. Hierbij worden ze voortdurend uitgenodigd tot kritische reflectie over maatschappelijke problematieken en tot het verlenen van betekenis met het oog op een persoonlijke succesvolle integratie in de maatschappij.

Er gaat veel aandacht naar de taalverwerving, aansluitend bij de noden van de overwegend allochtone doelgroep. Luister- lees-, spreek- en schrijfvaardigheid en woordenschatuitbreiding worden doelgericht ingeoeffend. Er is aandacht voor een verzorgde spreek- en schrijftaal. De leerlingen krijgen veel kansen om zich mondeling te uiten tijdens de lessen. Taaltaken en inhoudelijke verwerkingsopdrachten gebeuren met behulp van een aantal taalgerichte leerstrategieën (bijv. lees- en luisterstrategieën, het schrijven met behulp van een schrijfkader en een model, het gebruik van hulpmiddelen zoals woordenboeken, grammatica's, spellingswijzers). Het leesplezier wordt sterk aangemoedigd via voorleessessies, maandelijkse bezoeken aan de gemeentelijke bibliotheek, contacten met jeugdauteurs en het boekschrijfproject.

De leerplandoelen m.b.t. de rekenvaardigheden zitten op een functionele manier in de uitwerking van de thema's vervat. Hierbij worden regelmatig een rekenmachine en andere meetinstrumenten gebruikt. Ook de informatieverwerving en -verwerking is toepassingsgericht aan de uitwerking van de thema's verbonden. Verschillende bronnen worden aangereikt en onder begeleiding of zelfstandig door de leerlingen geraadpleegd. Leerlingen leren ook gericht informatie op te zoeken in de gemeentelijke bibliotheek.

Het domein organisatiebekwaamheid komt uitvoerig aan bod. Leerlingen leren niet enkel de basisbegrippen i.v.m. tijd, kalender en planning en vrijetijdsbesteding kennen en toepassen. Het hele klasgebeuren, de projecten en de uitstappen zijn doordrongen van activiteiten die het ontwikkelen van organisatievaardigheden en -attitudes bevorderen. Leerlingen worden hierbij sterk aangesproken op hun verantwoordelijkheidszin. Ze leren met de OVUR-methode de opdrachten planmatig aanpakken, individueel of in groep. Ze zijn om beurten verantwoordelijk voor het materiaalbeheer. Ze organiseren groepswerk en uitstappen.

De vakgerelateerde attitudes worden expliciet nagestreefd ter ondersteuning van het bereiken van de leerplandoelstellingen.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

Aansluitend bij de beleidsvisie van de school hanteert de vakgroep een systeem van permanente evaluatie gebaseerd op een 'productgedeelte' (kennis en vaardigheden) en een 'procesgedeelte' (oefeningen op kennis en vaardigheden, vakattitudes en schoolse attitudes). De beoordeling van het product en het proces gebeurt volgens de verhouding 50 % - 50 %. Binnen het procesgedeelte gaat er een deel van de punten naar schoolse attitudes zoals aanwezigheid, stiptheid bij het afgeven van taken en andere gedragsattitudes. De vakgroep onderscheidt hier onvoldoende de disciplinaire beoordeling en de studiebeoordeling. Dit is een inbreuk tegen de regelgeving (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002).

De vraagstelling is globaal representatief voor de leerplandoelen zowel voor het product- als het procesgedeelte. De taken en toetsen zijn doorgaans evenwichtig samengesteld: kennis, inzicht, vaardigheden en toepassingen op basis van ondersteunende informatiebronnen zijn in de vraagstelling opgenomen. De vakgebonden attitudes worden uitgebreid geëvalueerd via het procesgedeelte. De vakgroep plant de evaluatie van de leerplandoelstellingen nauwkeurig en heeft een goed zicht op de domeinen die minder aan bod komen in de evaluatie.

Zelfevaluatie wordt vooral in 1B regelmatig in de evaluatie van zelfstandig werk, groepswork en presentatieopdrachten betrokken.

De evaluatie gebeurt vooral in 1B op grond van transparante beoordelingscriteria. Leerlingen worden goed geïnformeerd over de verwachtingen en de wijze van beoordelen.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De leerbegeleiding is sterk uitgebouwd en vormt een voorbeeld van goede praktijk.

Heel wat preventieve maatregelen ondersteunen het leerproces van de leerlingen. Er wordt gewerkt in een motiverende en gedisciplineerde sfeer. Er zijn duidelijke klasafspraken. Er is veel aandacht voor orde en netheid. De agenda wordt systematisch aangewend als planningsdocument. Het cursusmateriaal is gestructureerd en in een toegankelijke taal opgesteld. Instructies op takenbladeren en in de cursus bevatten informatie over de te bereiken doelen en te ondernemen stappen. De lessen worden sterk visueel ondersteund. Via het 'onderzoeksboekje' krijgen de leerlingen studietips. De toepassing van de OVUR-procedure en de zelfevaluatielijsten brengen de leerlingen tot reflectie over hun eigen leerproces. Leerlingen maken alle opdrachten, in de klas onder begeleiding. De kleine lesgroepen en het gebruik van actieve werkvormen laten een gedifferentieerde begeleiding toe. De frequente oefen- en evaluatiemomenten gaan altijd gepaard met feedback en bijsturing. Daardoor krijgen de leerlingen voldoende gelegenheid om zicht te houden op hun leerprestaties en leerproces.

Via een diagnosetoets wordt de beginsituatie van de leerlingen voor taal en rekenen in kaart gebracht. Sinds dit schooljaar koppelt men remediëringstrajecten aan de resultaten van deze diagnose. Er wordt informatie opgenomen in het leerlingvolgsysteem i.v.m. de inhouden en effecten van de remediëringstrategieën. Wegens de recente invoering van de trajecten heeft de vakgroep nog geen analyse gemaakt van hun rendement. Leerlingen kunnen ook steeds hulp vragen wanneer ze moeilijkheden ondervinden met de leerstof. Er wordt kort op de bal gespeeld en voldoende voorzien in remediëring. Leerlingen worden verplicht om gemiste toetsen in te halen.

Rapporteringspraktijk
*Leerondersteunend
Transparantie*

Leerlingen en ouders krijgen regelmatig informatie over de prestaties van de leerlingen via de rapporten (5 x per jaar). De rapportering wordt nog niet expliciet gerelateerd aan de leerplandoelen. De commentaren zijn meestal vaststellend en bevatten soms een duiding van de resultaten bij tekorten. Er is weinig informatie over het aanbod aan remediëring of over effecten van voorbije remediëringsinitiatieven.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De PAV-lessen vinden plaats in goed uitgeruste leslokalen. Woordenboeken, atlanten en andere naslagwerken zijn beschikbaar. De lokalen zijn uitgerust met multimedia die ook efficiënt worden ingezet. Leerlingen kunnen verder uitwijken naar het open leercentrum voor zoekopdrachten en andere ICT-toepassingen. Niet alle materiaal opgelijst in de rubriek 'minimale materiële vereisten' van het leerplan is aanwezig. Het beschikbare materiaal laat evenwel toe om alle doelstellingen te verwezenlijken. Het beheer van het materiaal is een voorbeeld van goede praktijk.

Deskundigheidsbevordering
*Beginsituatieanalyse
Overleg
Vorming*

De leerplanrealisatie wordt ondersteund door een doelgerichte vakgroepwerking. De samenwerking in de vakgroep, met de leerplannen als referentiekader, is een hefboom voor ontwikkelingsdynamiek en kwaliteitsverbetering. Er is een horizontale en verticale samenhang merkbaar in de aanpak van het onderwijsleerproces en de leerlingenevaluatie.

De leraren staan open voor professionalisering en zelfevaluatie. Ze volgen geregeld vakgerichte en algemeen pedagogische nascholing en winnen informatie in via de pedagogische vakbegeleiding en vakliteratuur. In de vakgroepwerking is er voldoende aandacht voor reflectie. Die leidt tot ontwikkeling en geregelde bijsturing van het onderwijsleerproces (uitwerking van de thema's), de leerlingenevaluatie en het pedagogisch-didactisch handelen van de betrokken leraren.

Aanvangsbegeleiding
*Ondersteuning beginnende
leerkracht*

De school voorziet in een peter/meter in de vakgroep om de nieuwe leraren te ondersteunen op vakinhoudelijk vlak. Nieuwe leraren worden vlot geïntegreerd in de vakgroep en krijgen voldoende vakinhoudelijke ondersteuning.

**Inbreuk(en) op
regelgeving**

Het naleven van de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen inzake het strikt scheiden van de disciplinaire beoordeling.
(codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)

4.1.1.3 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

**Beleid
Doelgerichtheid**

De visie en planning voldoen. De school heeft een beknopte eigen visie uitgewerkt die aansluit bij de kenmerken van de leerlingenpopulatie, bij haar ligging in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en bij haar kerntaak als beroepsopleider. Op basis hiervan bepaalt de school haar prioriteiten. De school heeft haar volledige VOET-werking twee keer in kaart gebracht sinds de invoering van de nieuwe eindtermen en screent haar acties ook tussentijds. De school toetst hierbij haar werking af aan de eindtermen en maakt een aangepaste planning op. Naast vakgebonden activiteiten en projecten, organiseert de school 'VOETendagen' om de eindtermen na te streven die volgens de eigen analyse minder aan bod komen. Momenteel zijn er in het overzicht en de planning van de school nog enkele hiaten wat betreft de gerichtheid op alle VOET en alle leerlingengroepen.

Ondersteuning	De school zorgt voor een voldoende breed draagvlak voor de VOET-werking door haar leraren vrij adequaat te ondersteunen. Het geheel van de VOET-werking wordt aangestuurd door twee coördinatoren. Zij maken analyses, geven feedback en zorgen voor de nodige ondersteuning, onder meer via het digitaal schoolplatform. Verder is er een coördinator per graad voor de graadgebonden activiteiten. Samen met een vertegenwoordiger per vakgroep, maken de coördinatoren deel uit van de werkgroep VOET. Het geheel van de organisatie zorgt voor een VOET-werking die representatief is voor de school. De interne schriftelijke communicatie is niet altijd helder.
Doeltreffendheid	De evaluatie heeft betrekking op meerdere aspecten van de VOET-werking, is vrij systematisch uitgebouwd en leidt geregeld tot duidelijke conclusies en bijstellingen. De school stuurt zowel de beleidsmatige aanpak als de uitvoering van de VOET-werking bij. Om de inspanningsverplichting voor haar leerlingenpopulatie meer doelgericht in kaart te kunnen brengen, is de inventarisatie opgesplitst voor de 'harde' en de 'zachte' sector. De wijze van registreren is bijgestuurd, zowel voor de vakken als voor extra-murosactiviteiten. Dit maakt het mogelijk om de acties per structuuronderdeel en per leerjaar in kaart te brengen. De school evalueert frequent de uitvoering van de inspanningsverplichting aan de hand van overzichten per graad en stuurt bij aan de hand van een actieplan. Ze concretiseerde recentelijk haar werking op het vlak van leren leren en ICT in de eerste graad. De vakgroepen richten zich recentelijk op de VOET die voor hen essentieel zijn. De school wil immers meer nadruk leggen op de kwaliteit van de acties.
Ondersteuning	Er zijn verschillende professionaliseringsinitiatieven. Deze hebben betrekking op de algemene aanpak van VOET. De school deed hiervoor in de verschillende fasen van haar werking een beroep op de pedagogische begeleiding. De school zorgt ook voor professionalisering met het oog op de prioriteiten die ze in de nabije toekomst plant.
Uitvoering	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Alle eindtermen komen aan bod, maar de diepgang en de frequentie zijn ongelijk over de leerlingengroepen verdeeld. Een aantal activiteiten is gepland tijdens een thematische dag rond diversiteit die later op het schooljaar zal plaats vinden. Ook tijdens andere extra-murosactiviteiten wordt aandacht besteed aan eindtermen van deze context. Via de thematische aanpak in het project algemene vakken (PAV) worden onder meer de eindtermen in verband met waarden en normen en in verband met herinneringseducatie behandeld. Andere vakken uit de basisvorming en vakken uit het specifiek gedeelte leveren ook een bijdrage tot de realisatie van deze eindtermen, onder meer in verband met kunst en cultuur. In de 'zachte' sector gaat het dan vooral over het vak expressie.
Socioculturele samenleving	
Omgeving en duurzame ontwikkeling	Vrijwel alle eindtermen worden bij alle leerlingen met voldoende diepgang nagestreefd. De school levert tal van inspanningen die evenwel niet steeds op elkaar zijn afgestemd. Zo is er de milieudag, gekoppeld aan de werking rond Milieuzorg Op School (MOS). De vakoverschrijdende eindtermen van deze context worden op een systematische manier geïntegreerd binnen de thematische aanpak van project algemene vakken (PAV). Binnen dit kader vinden veel extra-murosactiviteiten plaats. De vakgroep PAV ontwikkelt nieuwe thema's met het oog op het nastreven van VOET. Ook andere vakken van de basisvorming en vakken van het specifiek gedeelte dragen bij tot deze VOET. Bij de vakken van de 'harde' sector gebeurt dit meestal in de vorm van concrete realisaties.

4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

Dit onderzoek naar de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' (BVH) heeft betrekking op de Victor Horta-school (eerste graad b-stroom) in Evere.

De school gaat de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne regelmatig na, maar ze is daarin nog onvolledig. De lokale verantwoordelijke beschikt over weinig tijd om zijn preventietaken waar te nemen. Uit de resultaten van controles door externe organisaties, de interne dienst en de externe dienst, blijkt dat een reeks tekorten werden opgemerkt die op het ogenblik van de doorlichting waren weggewerkt. Wat nog moet worden aangepakt is echter slechts gedeeltelijk in de planning opgenomen. Voor een aantal verbeteracties zijn in de planningsdocumenten geen financiële middelen vermeld. Bestelformulieren worden niet systematisch ondertekend door de preventieadviseur.

Aan een aantal opmerkingen uit een gedateerd brandpreventieverslag werd tegemoet gekomen. Een brandpreventieverslag dat de huidige toestand van de infrastructuur op deze campus weergeeft is echter niet beschikbaar. Volgens het laatste keuringsverslag is de elektrische hoogspanningsinstallatie niet conform de voorschriften. De inventaris van de producten met gevaarlijke eigenschappen is onvolledig. Er zijn onvoldoende urinoirs en toiletten. Het registreren van interventies in het kader van eerste hulp gebeurt nog niet optimaal.

De milieuvergunning is verlopen en dient hernieuwd te worden. De asbestinventaris werd niet geadviseerd en ondertekend door de arbeidsgeneesheer. Op enkele plaatsen ontbreken pictogrammen. De buitenspeelplaats is te klein voor het aantal leerlingen.

De school krijgt een gunstig advies beperkt in de tijd voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'. Op grond van de aandacht die zij besteedt aan het welzijn, vertrouwt de onderwijsinspectie erop dat zij de kwaliteit van haar BVH-beleid op eigen kracht verder zal bewaken en daadkrachtig de vastgestelde tekorten zal wegwerken.

4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 111 en 112)	ja
• de bijdrageregeling en afwijkingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• het evaluatiesysteem met inbegrip van de remediëringmaatregelen	ja
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen	ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen (codex so, art. 111, §3)	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 t.e.m. 110/27)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/4)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	neen
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

5.1 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school beschikt over een uitgeschreven visie op de leerlingenevaluatie. De visie is opgebouwd rond twee speerpunten. De evaluatie moet toelaten om op een valide wijze een uitspraak te doen over het bereiken van de leerplandoelstellingen door elke leerling en op deze manier voldoende informatie aanleveren om, op het einde van het schooljaar, een gefundeerde beslissing te nemen over de attestering en de oriëntering. Daarnaast moet de evaluatie ook toelaten om leerlingen te begeleiden en te ondersteunen tijdens hun leerproces. De school koppelt hiermee haar evaluatiepraktijk uitdrukkelijk aan de leerbegeleiding.

Om haar visie op de leerlingenevaluatie te concretiseren, kiest de school voor permanente evaluatie en maakt hierbij een onderscheid tussen procesevaluatie en productevaluatie. De visie accentueert het belang van brede evaluatie. Er wordt gepeild naar kennis, vakattitudes en vakgebonden vaardigheden. Daarnaast is er eveneens aandacht voor schooleigen attitudes (stiptheid, samenwerking en omgaan met anderen).

De school heeft geen uitgeschreven deliberatieprocedure met vastgelegde criteria. De interpretatie van de studieresultaten, de evolutie van het leerproces en de effectieve leervorderingen vormen de basis voor een leerlinggerichte attestering.

Ondersteuning Via het schoolwerkplan informeert de school de leraren over de schoolvisie en reikt ze een rudimentair organisatorisch en inhoudelijk kader aan voor de evaluatiepraktijk. Om de vakgroepen bijkomende ondersteuning te geven bij de operationalisering en de implementatie worden er ook vooral mondeling algemene richtlijnen aangereikt. De operationalisering van het kader vertrouwt de schoolleiding aan de professionaliteit van de vakgroepen toe. Ze zijn verantwoordelijk voor de afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen. Ze bepalen de invulling van de proces- en productevaluatie, de keuze van de evaluatievormen en de verhouding tussen product- en procesevaluatie.

De school brengt leerlingen en ouders op de hoogte van de evaluatie- en rapporteringspraktijk via het schoolreglement. Aan het begin van het schooljaar stellen leraren hen via afsprakennota's in kennis van de afspraken voor de evaluatie van de vakken.

De interpretatie van enerzijds de 'productevaluatie' en anderzijds de 'procesevaluatie' is in het schoolwerkplan en het schoolreglement niet sluitend. De onderwijskundige terminologie wordt niet nauwkeurig gehanteerd. Verder is het onderscheid tussen de vakgerelateerde attitudes en de schooleigen attitudes (leer- en leefattitudes) niet duidelijk. Het schoolwerkplan stelt dat de "procespunten" deels behaald worden door "medewerking in de les" en het "zich houden aan de schoolregels". Dit is in strijd met de regelgeving (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002) die een strikte scheiding tussen de

studiebeoordeling en de disciplinaire beoordeling voorschrijft. Bij de vorige doorlichting werd de school ook al gewezen op deze overtreding van de regelgeving.

De evaluatiegegevens worden nauwkeurig bijgehouden op een digitaal platform in een puntenboek en een rapportmodule. Daar werd recentelijk ook een leerlingvolgsysteem aan toegevoegd om de opvolging en remediëring van de leerlingen te ondersteunen. De school wil de nagestreefde cultuur, gericht op ondersteuning en remediëring, hiermee structureel verankeren.

Er zijn procedures uitgewerkt om de evaluatie en de leerbegeleiding aan elkaar te koppelen. Remediëringstrajecten in de eerste graad, huiswerkklassen en individuele initiatieven van leraren concretiseren het formatieve aspect van de evaluatie.

Doeltreffendheid Het erkenningsonderzoek wijst uit dat de evaluatiepraktijk onvoldoende valide is in de meeste onderzochte vakken. De leerplandoelstellingen (kennis, vaardigheden en vakattitudes) worden vaak niet voldoende als uitgangspunt genomen van de evaluatie. De scoring is zelden voldoende transparant. Hierdoor is zelfevaluatie van het eigen leerproces voor leerlingen moeilijk. De evaluatie van de geïntegreerde proef en de stage voldoet, hoewel in sommige opleidingen de gehanteerde criteria nog verfijnd kunnen worden. De screening van de evaluatiepraktijk op leerplangerichtheid door de vakgroepen heeft nog niet het gewenste resultaat opgeleverd.

Er is weinig gelijkgerichtheid tussen de vakgroepen m.b.t. de invulling en het respectieve gewicht van de product- en de procesevaluatie. Als gevolg van de onnauwkeurige richtlijnen in het schoolwerkplan maken de meeste vakgroepen bovendien geen duidelijk onderscheid tussen de beoordeling van de leerplandoelen (kennis, vaardigheden en vakattitudes) en van de schooleigen attitudes. Ze verrekenen de evaluatie van de schooleigen attitudes in de studieresultaten voor het vak. Hierbij wordt onvoldoende bewaakt dat de evaluatie van deze attitudes geen belangrijke negatieve impact heeft op het resultaat voor het vak en verder ook op de attestering.

Uit de afsprakennota's binnen een aantal vakgroepen blijkt verder dat leraren bij de evaluatiepraktijk sanctionerend kunnen optreden. Indien leerlingen taken te laat afgeven of niet opdagen voor een inhaaltoets, heeft dat een negatieve consequentie voor de beoordeling van de taak of de toets. Dit strookt niet met de schoolvisie noch met de nagestreefde schoolcultuur, gericht op begeleiding en ondersteuning van leerlingen. Het is ook in strijd met de regelgeving (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002).

De problemen met de leerlingenevaluatie tonen aan dat de evaluatiepraktijk niet kwaliteitsvol wordt ingevuld. Dit compromitteert de objectieve onderbouwing van de leerlingendossiers met het oog op de remediëring en de studiebekrachtiging. Gezien het niet onbelangrijke aantal uitgereikte B- en C-attesten, dringt een verdere herziening van de evaluatiepraktijk zich op.

In de meeste vakken is er aandacht voor feedback naar aanleiding van taken en evaluatiebeurten. De vakleraren staan in voor het remediëren van hun leerlingen en leveren daarbij maatwerk. Bij elke rapportperiode is er input vanuit de begeleidende klassenraden voor de leerbegeleiding. Opvolging, controle en bijsturing van de door de klassenraad genomen initiatieven gebeurt door de cel leerlingbegeleiding. Met deze initiatieven maakt de school gedeeltelijk haar visie waar om de evaluatiepraktijk te koppelen aan de leerbegeleiding. De remediëring is evenwel soms te weinig gebaseerd op een correcte diagnose vanuit een valide evaluatie en de analyse van de reële problemen van de leerlingen.

Het gebruik van het leerlingvolgsysteem is nog onvoldoende gedragen. Niet alle rubrieken worden systematisch ingevuld. Hier zijn leraargebonden verschillen. Dit hindert de onderbouwing en opvolging van de leerbegeleiding.

Via verschillende kanalen informeert de school leerlingen en ouders frequent over de leerprestaties. Van de remediëringsinitiatieven is meestal een schriftelijke weerslag terug te vinden in de agenda van de leerlingen. Leerlingen krijgen vijf keer per jaar een rapport. Rapportcommentaren zijn positief en stimulerend geformuleerd, maar missen soms nog diepgang in de analyse van het resultaat (welk onderdeel van de leerstof heeft geleid tot het tekort) en het aanreiken van voorstellen voor remediëring.

De deliberatie is in het algemeen leerlinggericht. De school kiest evenwel nog niet resoluut voor een prospectieve leerlingenoriëntering via een B-attest die een vlottere doorstroming van de leerlingen doorheen hun schoolloopbaan moet toelaten. Dit blijkt uit de veeleer talrijke C-attesten in het beroepsvoorbereidend leerjaar Kantoor-verkoop-Verzorging-voeding. Ook in de tweede en de derde graad worden vrij veel C-attesten uitgereikt.

De rapportering over de eindresultaten is conform de regelgeving. Er is een correcte afhandeling van de processen-verbaal. De notulen van de delibererende klassenraad zijn volledig maar vertonen een aantal onnauwkeurigheden. B- en C-attesten worden gemotiveerd maar missen een competentiegerichte inhoud met informatie over de talenten en de werkpunten van de leerling. Hierdoor overschatten sommige leerlingen zichzelf en kiezen ze een studierichting die te moeilijk is voor hen. Uitgestelde beslissingen zijn uitzonderlijk.

De school heeft een gefragmenteerd beeld van de tewerkstelling van haar leerlingen na afstuderen. Zij kan zich vooralsnog niet uitspreken over de effectiviteit van haar onderwijs- en evaluatiepraktijk voor een succesvolle intrede op de arbeidsmarkt.

Ontwikkeling	De beleidsimpulsen naar aanleiding van de vorige doorlichting (2006), met de keuze voor permanente evaluatie, hebben in beperkte mate geleid tot het bewuster afstemmen van de evaluatiepraktijk op het leerlingenprofiel. De evaluatiepraktijk geeft nu meer dan vroeger aanleiding tot ondersteunende maatregelen. Voor een optimale uitbouw van de evaluatiepraktijk is een verdere diepgaande reflectie nodig over de wijze waarop de evaluatie zowel kan dienen om een valide uitspraak te doen over het bereiken van de leerplandoelen als om informatie te vergaren over de nood aan remediëring, zonder hierbij de studiebeoordeling en de disciplinaire beoordeling met elkaar te vermengen. In een lerarenenquête heeft de school tijdens het schooljaar 2012-2013 de nascholingsbehoeften onder haar personeel bevraagd. Er blijkt vraag te zijn naar nascholing over motivatietechnieken en leerlingenevaluatie. Zowel het erkenningsonderzoek als het kwaliteitsonderzoek onderschrijven deze nood aan professionalisering. Naast de thema's 'klasmanagement' en 'diversiteit' heeft de school ook het thema 'doorstroming en oriëntering' opgenomen als prioriteiten in haar huidige nascholingsplan. Een concrete invulling werd hier nog niet aan gegeven.
Inbreuk(en) op regelgeving	Het naleven van de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen inzake het strikt scheiden van de disciplinaire beoordeling en de studiebeoordeling. (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)

6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De Victor Hortaschool te Evere is verbonden aan verschillende instellingsnummers, namelijk 125922 voor de B-stroom en 41756 voor het bso (E. Hiel). De dagelijkse leiding en het pedagogisch beleid worden georganiseerd op campusniveau. De directeur van de B-stroom (voorheen de technisch adviseur-coördinator), aan wie ook de leiding van het bso wordt toevertrouwd, stuurt de school aan. Hij wordt bijgestaan door een technisch adviseur die vooral administratieve taken opneemt en instaat voor de opvolging van het preventiebeleid op school. Sinds de vorige doorlichting wordt het pedagogisch-didactisch beleid wat ruimer ondersteund door een pedagogisch coördinator met een halftijdse opdracht. Verder zijn er teamleden met deelverantwoordelijkheden met betrekking tot voor de school prioritaire aspecten zoals bijv. de socio-emotionele begeleiding, het talenbeleid, het mentoraat en de leerlingenparticipatie, vakverantwoordelijken voor elke vakgroep en per studiegebied één verantwoordelijke voor de GIP en één voor de stagebegeleiding. De mandaten en opdrachten voor de vak- en werkgroepen zijn overwegend duidelijk. Er zijn evenwel geen geïndividualiseerde functiebeschrijvingen voor personeelsleden met GOK-uren, BPT-uren of taak- en functiedifferentiatie, wat de opvolging van de invulling en van het rendement bemoeilijkt.

Het leiderschap is vooral gericht op de dagelijkse aansturing van de schoolorganisatie en het faciliteren van de werking. Ook het representeren van de school in overkoepelende organisatiestructuren op campus-, scholengemeenschap- en scholengroepniveau en het functioneren als aanspreekpunt voor ouders en leerlingen, worden opgevat als belangrijke aspecten van de directiefunctie. De directie opteert voor een coachend leiderschap, tracht de individuele kwaliteiten van de personeelsleden optimaal te benutten en staat open voor de inbreng van de personeelsleden. Er is aandacht voor het welbevinden van het personeel. De ondersteunende houding van de directie worden gewaardeerd door de personeelsleden. Via functioneringsgesprekken volgt de directeur de onderwijskundige processen beperkt op. Het pedagogisch-didactisch beleid is echter nog ontoereikend voor een kwaliteitsvolle invulling van het curriculum in alle vakken en studierichtingen.

Het algemene schoolbeleid wordt mee bepaald door de afspraken binnen de scholengemeenschap Brussel. Het logistiek beleid ligt in handen van de scholengroep. De Victor Hortaschool deelt de campus met de basisschool. De administratieve diensten van de scholengroep zijn verder gehuisvest in de gebouwen van de school. Niettegenstaande de geleverde inspanningen sinds de vorige doorlichting (o.a. de bouw van de sporthal op de campus E. Hiel, de hernieuwing van de afdeling Hout met subsidies van de Vlaamse gemeenschapscommissie, de oprichting van een nieuw open leercentrum) blijft de infrastructuur nog te krap voor het aantal leerlingen en studierichtingen. Als gevolg hiervan is de school genoodzaakt om een aantal containerlokalen te gebruiken voor lesactiviteiten. Deze situatie is niet bevorderlijk voor de integratie van ICT in het onderwijsleerproces aangezien deze lokalen wegens beveiligingsproblemen niet kunnen uitgerust worden met eigentijds audiovisueel materiaal. De school gaat anderzijds ook niet creatief genoeg om met de bestaande mogelijkheden.

Visieontwikkeling Met haar adagio 'Victor Hortaschool, voor wie talent in de vingers heeft' onderschrijft de school het Pedagogisch project van het GO! en profileert ze zich als een leerlinggerichte school met aandacht voor de geïntegreerde ontwikkeling van beroeps- en attitudinale vaardigheden. De opleidingen moeten leerlingen toelaten om vlot op de arbeidsmarkt in te stromen en in staat stellen om een actieve rol als burger op te nemen. Aansluitend bij haar overwegend anderstalige en kansarme leerlingenpopulatie, legt de school verder de nadruk op taalvaardigheidsontwikkeling voor Nederlands, meertaligheid, socio-emotionele ontwikkeling en regelduidelijkheid. De visie van de school vormt duidelijk de rode draad van haar werking. Ze werd participatief ontwikkeld en wordt gedragen door de meeste personeelsleden. De school communiceert de visie ook aan de ouders en andere betrokkenen.

Het opvoedingsproject wordt geconcretiseerd in het schoolreglement en een recent ontwikkeld schoolwerkplan voor leraren. Het beleid krijgt verder gestalte in een aantal specifieke visieteksten, korte termijnplanningen en afsprakennota's m.b.t. deelaspecten van de schoolwerking (o.a. talenbeleid, socio-emotionele begeleiding, professionalisering, GOK-beleid, VOET-beleid). De documenten hebben alle een toegevoegde waarde maar het geheel mist samenhang. Er zijn ook nog groeimogelijkheden voor de vertaling van de schoolvisie naar meer operationele doelstellingen, verwachte resultaten binnen een tijdspad en concrete procedures.

De school maakt haar visie deels waar. Ze biedt een gestructureerd kader aan de leerlingen aan via een doordachte en efficiënte socio-emotionele begeleiding, aangehouden inspanningen om spijbelgedrag te voorkomen en een consequent tuchtbeleid. De grote aandacht voor de participatie van de leerlingen en voor hun welbevinden hebben een positieve weerslag op het leefklimaat en op de studiemotivatie van de leerlingen, hoewel de problemen hierdoor niet volledig opgelost geraken. Uit de recent afgenomen enquête welbevinden blijkt dat de meeste leerlingen zich goed voelen op school.

Via het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen realiseert de school een positieve meerwaarde in het curriculum voor nagenoeg alle leerlingengroepen. Ze realiseert hiermee haar ambitie om leerlingen een brede vorming te geven en klaar te stomen voor een constructieve deelname aan de samenleving.

Besluitvorming Schoolintern voltrekt het besluitvormingsproces zich participatief. De wettelijk voorziene overlegorganen zijn aanwezig in de school. Er is een actieve leerlingenraad die goed functioneert. De inbreng van de schoolraad wordt ernstig genomen. Ze heeft vertegenwoordigers van alle geledingen behalve van de ouders. De school slaagt er ook niet in om een ouderraad in het leven te roepen. Ze probeert de ouders te betrekken door een aantal gerichte activiteiten te organiseren (Marokkaanse avond, opendagklas,...). Het onderwijskundig overleg verloopt formeel via het pedagogisch college en via de vakgroepwerking. Elk personeelslid engageert zich verder in principe voor ten minste één werkgroep die het schoolbeleid concretiseert. De school tracht haar communicatie zo goed mogelijk te verzorgen. De pogingen om ouders te betrekken bij het ondersteunen van het leren van leerlingen zijn vrij talrijk (brieven, agenda's, huisbezoeken,...) maar niet altijd doeltreffend. Wat de interne communicatie betreft, communiceert de directie via dienstmededelingen over allerlei aspecten van de schoolwerking. Dit wordt aangevuld met personeelsvergaderingen, met een open en informele communicatie en met een intensieve informatie-uitwisseling over leerlingen op de klassenraden en, recentelijk, via het leerlingvolgsysteem.

Kwaliteitszorg Het kwaliteitsdecreet stelt de school verantwoordelijk voor het onderzoeken en bewaken van de eigen kwaliteit. De school levert op dit vlak een aantal inspanningen. Bij vergaderingen en werkgroepen worden acties besproken en bijgestuurd. Verder is er een aanzet om een aantal gegevens te verzamelen over de attestering, het spijbelgedrag, de vroegtijdige en/of ongekwalificeerde uitstroom en de tevredenheid van de leerlingen en het personeel. Voor de leraren die zich door de leerlingen willen laten evalueren, stelt de school evaluatieformulieren ter beschikking. N.a.v. de doorlichting werd in december 2013 een sterkte-zwakke analyse uitgevoerd door het schoolteam om het beleidsvoerend vermogen van de school in kaart te brengen. Gekoppeld aan het kader dat de inspectie hanteert, stelde de school onlangs voor elke component van dit kader een inventaris op van bevorderende en belemmerende factoren. De werkgroep talenbeleid heeft haar werking gescreend en aan de vakgroepen werd gevraagd om de leerplangerichtheid van het aanbod aan doelen en de evaluatie te onderzoeken.

De aanzet tot kwaliteitszorg is positief en wijst op een streven naar verbetering. Men kan evenwel nog niet spreken van een systematische en cyclische aanpak. De school verzamelt immers slechts sinds kort een beperkt aantal gegevens. Ze slaagt er nog niet voldoende in om de verzamelde informatie te analyseren en de knelpunten correct in te schatten en te vertalen naar prioriteiten voor de hele school op korte en lange termijn. Ze redeneert ook nog te weinig vanuit haar kernopdracht om leerlingen tot een kwalificatie te brengen. Leerlingenresultaten, leerwinst, tewerkstellingsgegevens en studiesucces in het hoger onderwijs worden nog niet genoeg als uitgangspunt genomen om de werking aan te sturen. De verwachte effecten van de doelen en acties worden doorgaans niet opgenomen in de beleidsdocumenten. Dit bemoeilijkt het doelgericht handelen en de evaluatie van de ondernomen acties en houdt het risico in dat het schoolteam ontmoedigd wordt, omdat er niet voldoende kan worden teruggeblikt op de positieve realisaties.

De school is responsief ten aanzien van externe evaluatie. Sinds de vorige doorlichting heeft ze een aantal successen geboekt en vooruitgang gemaakt bijv. op het vlak van het talenbeleid, het VOET-beleid, de leerlinggerichtheid en de uitbouw van het leerlingvolgsysteem. Ze is er tevens in geslaagd om de positieve aspecten van haar werking te borgen en verder uit te bouwen (o.a. de socio-emotionele begeleiding, de openheid voor alle leerlingen, het spijbelbeleid).

Er zijn evenwel nog belangrijke uitdagingen voor de school i.v.m. de leerplanrealisatie in de meeste vakken. Ook de leerbegeleiding en de evaluatiepraktijk, de integratie van ICT in de vakken, de professionalisering van de leraren in functie van de leerplanrealisatie en het personeelsbeheer vragen meer aandacht. Het prioriteren en faseren van de ontwikkelingen en het inschakelen van gepaste begeleiding en vorming kunnen hierbij ondersteuning bieden.

Vergeleken met de referentiewaarden voor Vlaanderen is het aantal uitgereikte A-attesten middelmatig in 1B en in het beroepsvoorbereidend leerjaar. Opvallend is dat er veeleer veel C-attesten worden uitgereikt in het beroepsvoorbereidend leerjaar Kantoor-verkoop-Verzorging-voeding. De school kiest nog niet resoluut voor een prospectieve leerlingenoriëntering via een B-atteest die een vlottere doorstroming van de leerlingen doorheen hun schoolloopbaan moet toelaten. Het attesteringsbeeld in het bso is zwak en de ongekwalificeerde uitstroom veeleer hoog. De participatiegraad aan de professionele bachelor ligt hoger dan gemiddeld in Vlaanderen, maar het studiesucces is lager. Deze vaststellingen bevestigen enerzijds de kwetsbaarheid van de leerlingenpopulatie gekenmerkt door anderstaligheid, schoolmoeheid en studiemoeilijkheden. In het licht van de vaststellingen van de doorlichting m.b.t. de evaluatiepraktijk, wijzen ze anderzijds ook op de dringende noodzaak om de validiteit van de evaluatiepraktijk en de studiebekräftiging aan een kritisch onderzoek te onderwerpen. De school heeft een onvolledig beeld van de tewerkstelling van haar leerlingen en kan deze indicator niet gebruiken als maatstaf voor de kwaliteit van haar onderwijs.

Talenbeleid Het talenbeleid van de school leunt aan bij het GOK-beleid en de leerbegeleiding. Het Nederlands als instructietaal en het ontwikkelen van meertaligheid staan centraal in de visie. De doelen werden vertaald naar acties met een tijdspad en een verantwoordelijk personeelslid. De school voorziet in heel wat ondersteuning (taalcoördinatoren per graad, professionalisering van de taalcoördinatoren, samenwerking met de scholengroep en met de lerarenopleidingen, extra uren Nederlands in de eerste graad, projecten, ...). De ondernomen acties dragen positief bij tot een betere taalvaardigheid. De school heeft echter het talenbeleid niet voldoende verankerd in de vakgroepwerking en het personeelsbeleid. Hierdoor blijft het vooral de zaak van de leraren PAV en Nederlands en komt het niet voldoende op gang in de andere vakken, waar het taalgericht zaakvakonderwijs nauwelijks aan de orde is. De beleidsdocumenten bevatten geen verwachte resultaten noch een wijze om de effecten van het talenbeleid te meten. De acties worden evenwel globaal geëvalueerd en bijgestuurd op organisatorisch en inhoudelijk vlak. In de eerste graad wordt ook de leerwinst in kaart gebracht. Sinds vorig schooljaar komt de registratie van de leervorderingen van de leerlingen voor Nederlands stilaan op gang. Niettegenstaande de vele inspanningen van de school blijft het talenbeleid ontoereikend om de taalvaardigheid van de leerlingen op een voldoende hoog niveau te brengen. Een aantal leerlingen bereikt de eindtermen niet vanwege de grote taalachterstand.

7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplangerichtheid in het vak PAV in de eerste graad B-stroom.
- Het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De toegankelijkheid van de school voor alle leerlingen.
- De betrokkenheid van het schoolteam bij het schoolproject.
- De aandacht voor de leerlingenparticipatie.
- De aandacht voor het welbevinden van de leerlingen.
- De leerbegeleiding in het vak PAV in de eerste graad.

Wat betreft het algemeen beleid

- De toegankelijkheid van de directie.
- De aandacht voor de maatschappelijk rol van de school.
- De duidelijke profilering van de school.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor Engels in het bso tweede graad Kantoor.
- De leerplanrealisatie voor Frans in het bso derde graad Kantoor.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De evaluatiepraktijk.
- De uitbouw, aansturing en opvolging van de rapporteringspraktijk.
- De leerbegeleiding op vakniveau.
- De uitbouw en implementatie van het talenbeleid.
- De ICT-integratie in het onderwijsproces.
- De professionalisering van de leraren.
- De vakgroepwerking.
- Het optimale gebruik van de GOK-uren.
- De beschikbare infrastructuur.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het vertalen van de schoolvisie naar een samenhangend geheel van beleidsprioriteiten en concrete procedures.
- De aansturing, coördinatie en opvolging van de onderwijskundige processen.
- De systematische ondersteuning en opvolging van de leerplanrealisatie.
- De kwaliteitszorg.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor Frans in de B-stroom (opvolging inspectie).
- Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (opvolging inspectie).

Wat betreft de regelgeving

- Het naleven van de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen inzake het strikt scheiden van de disciplinaire beoordeling en de studiebeoordeling. (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002) (opvolging inspectie)

8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 B	Frans	
Graad 1 Hout - Metaal	Frans	
Graad 1 Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding	Frans	

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **24-03-2017** opnieuw een controle uit.

9 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Het inspectieteam stelde volgende inbreuk(en) vast:

De reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen inzake het strikt scheiden van de disciplinaire beoordeling en de studiebeoordeling wordt niet nageleefd (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002).

Om deze inbreuk(en) op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **24-03-2017** opnieuw een controle uit.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Vinciane VANDERHEYDE de inspecteur-verslaggever	Ivo BROECKX de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	